

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Zatic Alexandru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 24.02.2020 – 21.10.2020 (prima instanță);
2. 01.12.2020 – 16.02.2021 (instanța de apel);
3. 07.04.2021 – 31.05.2021 (instanța de recurs ordinar);
4. 05.08.2021 – 24.10.2022 (instanța de apel);
5. 15.02.2023 – 05.07.2023 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 21 octombrie 2020, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Zatic Alexandru a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea din contul lui Zatic Alexandru în beneficiul Marinei Dermenji 100 000 lei cu titlu de prejudiciului moral și 2000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Zatic Alexandru, la 17 decembrie 2019, aproximativ la ora 13:00, conducând camionul de model „MAZ” cu numerele de înmatriculare AN AL 790, pe porțiunea de drum asfaltată sub semnificația indicatorului rutier 1.20; 5.50.1 și 5.50.2, care prevede traversarea carosabilului de către pietoni, situat în preajma școlii de arte amplasată pe str. Ștefan cel Mare din or. Ialoveni, ignorând prevederile pct. 10 lit. b); pct. 11 lit. f) pct. 45 alin. 1) lit. a), b), d) și alin. (2), din Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009, care stipulează expres că, conducătorul de vehicul trebuie, să posede cunoștințe necesare privind conducerea în siguranță a vehiculului pe drum, să cedeze trecerea pietonilor la trecerea pentru pietoni, să conducă în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacție, de situația rutieră, precum și de dexteritatea în conducere, care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, precum și prevederile pct. 47 lit. a) al aceluiași Regulament, care stipulează limita maximă de viteză a vehiculelor pe drumuri publice, neținând seama de factorii sus menționați, nu s-a isprăvit cu conducerea camionului în rezultatul căruia nu a cedat trecerea pietonului la trecerea pentru pietoni și ca rezultat a tamponat pe XXXXX, care traversa regulamentar strada pe trecerea de pietoni, care în urma leziunilor corporale primite, a decedat pe loc.

În rezultatul accidentului rutier, minorei, conform raportului de expertiză judiciară nr. 20103C2736 din 05.02.2020, i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumă toraco-abdominală închisă cu multiple excoriații și pe torace, plagă contuză în regiunea articulației umărului drept, hemoragii în țesuturile moi a toracelui, fractura incompletă a scapulei drepte, fracturi complete directe a coastelor 5, 6 pe dreapta, complete indirecte a coastelor 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 pe stânga cu hemoragii în mușchi intercostali adiacenți, rupturi ale pleurei parietale, contuzia pulmonară bilaterală cu rupturi ale pleurei viscerale și țesutului pulmonar, hemotorax bilateral (din dreapta 150 ml, din stânga 100 ml), ruptura splinei, sânge fluid în cavitatea abdominală (50 ml), multiple excoriații, echimoze și plăgi contuze pe cap, excoriații pe gât, hemoragii în țesuturi moi pericraniene și țesuturile moi ale gâtului, care prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă, în urma căruia victima a decedat pe loc.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Zatic Alexandru a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

2. Sentința primei instanțe, a fost atacată cu apeluri de către:

2.1 Procurorul în Procuratura r-lui Ialoveni, Danu Vasile, solicitând casarea sentinței, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi

hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Zatic Alexandru, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să-i fie numită pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 ani, în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, invocând că, pedeapsa stabilită lui Zatic Alexandru față de consecințele survenite – decesul unui minor – nu poate fi considerată legală, or ea nu va aduce la corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia cât și a altor persoane și nu restabilește echitatea socială.

2.2 Avocatul Dodon Victor împreună cu succesorul părții vătămate, Dermenji Marina, solicitând casarea sentinței în partea aplicării pedepsei și acțiunii civile, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă privativă de libertate cu admiterea integrală a acțiunii civile, încasarea din contul inculpatului în beneficul succesorului părții vătămate a prejudiciului moral în mărime de 25 000 euro, invocând că deși Zatic Alexandru și-a recunoscut vina, de la comiterea accidentului, soldat cu decesul minorei, până în prezent nu a manifestat căință sinceră, nu a încercat personal să-și ceară scuze și nu a prezentat dorința de a repara prejudiciul moral cauzat; decesul copilului pentru părinte cauzează suferințe psihice enorme, succesorul părții vătămate fiind lipsit de sprijin moral pe toată perioada vieții, suportând astfel un prejudiciu moral în continuu, iar inculpatul nici măcar nu conștientizează gravitatea acțiunilor sale, soldată cu luarea vieții unui copil nevinovat, considerând că doar că a „*încălcat regulile de circulație rutieră prin faptul că nu s-a oprit la trecerea de pietoni, unde niște copii zburdau*”.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2021: S-a respins ca nefondat apelul acuzatorului de stat.

S-a admis apelul succesorului legal Dermenji Marina declarat în comun cu avocatul Dodon Victor, s-a casat parțial sentința și s-a pronunțat o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea din contul lui Zatic Alexandru în beneficiul lui Dermenji Marina cu titlu de prejudiciu moral 25 000 euro, calculate în lei MD, conform cursului de referință stabilit de BNM la data achitării.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

De asemenea, instanța de apel a considerat că prima instanță a făcut o corectă individualizare a pedepsei penale aplicate lui Zatic Alexandru, deoarece infracțiunea săvârșită face parte din categoria infracțiunilor grave, inculpatul este de vârstă înaintată

(66 ani), se caracterizează pozitiv (f.d. 96), anterior nu a fost condamnat (f.d. 89), a recunoscut vina, se căiește sincer, a colaborat activ cu organul de urmărire penală, a conștientizat gravitatea faptei săvârșite, a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a recuperat prejudiciul material succesorului legal al părții vătămate (f.d. 205), pentru prima dată a comis o infracțiune din imprudență, nu au fost stabilite circumstanțe agravante.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat că scopurile pedepsei penale vor fi atinse prin aplicarea sancțiunii cu închisoare, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe o durată de probațiune, apelul procurorului fiind respins ca nefondat.

Privitor la încasarea prejudiciului moral s-a reținut că sentința în această parte este lipsită de temeinicie, suma de 100 000 lei atribuită cu titlu de despăgubiri morale fiind insuficientă, or Dermenji Marina, după decesul fiicei minore, survenit în urma acțiunilor infracționale ale lui Zatic Alexandru, a avut mari suferințe, dureri fizice, retrăiri sufletești și a fost lipsită de sprijinul moral din partea fiicei sale pe toată perioada vieții, motiv pentru care s-a considerat necesar a dispune încasarea a 25 000 euro, din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate.

4. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

4.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de menținere a pedepsei stabilite prin sentință cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, invocând:

- instanța de apel a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal;
- pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia;
- instanța de apel nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise, a omis să aprecieze rezonanța sporită a infracțiunii fiind comisă împotriva vieții persoanei cu soldarea decesului victimei minore;
- instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de menținere a prevederilor art. 90 Cod penal și greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate.

4.2 Avocatul Ciurea Dorin în numele inculpatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei cu menținerea sentinței, invocând:

- conform practicii judiciare suma maximă încasată de instanțele de judecată cu titlu de prejudiciu moral în cazuri similare nu depășește suma de 100 000 lei;
- suma de 25 000 euro încasată de instanța de apel este una exagerată și disproporțională;
- încasarea de către instanța de apel a cuantumului prejudiciului moral în monedă EURO este contrară legii, deoarece în conformitate cu art. 3 al Legii nr. 1232 „cu

privire la bani”, moneda națională – leul – este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova;

5. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, au depus referințe:

5.1 Avocatul Ciurea Dorin în numele inculpatului la recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

5.2 Avocatul Dodon Victor în numele succesorului părții vătămate, Dermenji Marina la recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care a indicat că susține recursul procurorului doar în partea pedepsei penale, or, decizia instanței de apel în partea acțiunii civile este întemeiată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2021, s-au admis recursurile ordinare declarate, s-a casat total decizia instanței de apel și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel.

6.1 Pentru a decide astfel, instanța de recurs a constatat că, sunt întemeiate criticele în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel asupra chestiunilor ce țin de individualizarea pedepsei și a considerat relevant de a puncta că o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză.

La caz, este prezentă eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel a omis să se expună asupra solicitărilor succesorului părții vătămate Dermenji Marina și a avocatului acesteia Dodon Victor în apelul declarat în comun, cu referire la greșita individualizare a pedepsei aplicate lui Zatic Alexandru.

Totodată, instanța de apel doar a menționat texte de lege, fără a motiva în fapt, de ce respinge afirmațiile procurorului cu referire la cuantumul și modalitatea de executare a pedepsei aplicate inculpatului, or la individualizarea cuantumului pedepsei și a modalității de executare a acesteia, instanța de judecată, în conformitate cu normele penale, urmează să țină cont de coroborarea faptei comise cu consecințele survenite (*decesul unui copil*), modalitatea de săvârșire a acesteia (*accident săvârșit în localitate, pe trecerea de pietoni, în apropierea școlii*) cât și rezonanța infracțiunii în societate.

Așadar, simpla afirmare a unei concluzii, fără indicarea unor date concrete, fără a arăta în ce mod au fost stabilite aceste date cât și neexpunerea asupra motivelor apelului, nu înseamnă o motivare.

De altfel, prin neexpunerea asupra motivelor apelului formulat, a fost afectată hotărârea și această încălcare nu poate fi înlăturată decât prin desființarea hotărârii pronunțate.

Tot aici, Colegiul penal lărgit a reținut că instanța de apel, admitând acțiunea civilă și dispunând încasarea prejudiciului moral în moneda EURO, a admis derogări de lege.

În acest sens se menționează că în conformitate cu art. 220 alin.(3) Cod de procedură penală, *hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.*

Potrivit cu art. 3 al Legii nr. 1232 cu privire la bani, *leul (moneda națională) este mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova.*

Conform art. 873 alin.(2) Cod civil, *obligația pecuniară se exprimă în monedă națională. Părțile pot conveni asupra unor obligații pecuniare în valută străină în măsura în care acest lucru nu este interzis prin lege.*

Prin urmare, o obligație pecuniară poate fi stabilită în valută străină doar prin acordul părților în cadrul unui raport juridic instituit de ei reciproc și doar în măsura în care acest lucru nu este interzis prin lege.

În speță, instanța de apel nu a verificat dacă părțile au convenit la stingerea obligațiunii pecuniare în EURO și în lipsa acordului acestora a dispus încasarea prejudiciului moral în moneda EURO.

În această ordine de idee, Colegiul penal lărgit a menționat, că procedând în asemenea mod, instanța de apel a ignorat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, a adoptat o hotărâre neîntemeiată, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, deoarece erorile enunțate nu pot fi corectate de către instanța de recurs în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale, nemotivând decizia adoptată și examinând cauza penală cu abateri de la normele de procedură.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2022, s-au admis apelurile declarate de către procurorul în Procuratura r-lui Ialoveni, Danu Vasile și de către avocatul Dodon Victor împreună cu succesorul părții vătămate, Dermenji Marina, s-a casat sentința parțial și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

lui Zatic Alexandru recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis;

S-a admis parția acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Dermenji Marina în interesele victimei minore Dermenji Elizaveta împotriva lui Zatic Alexandru privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 513000 lei;

S-a încasat de la Zatic Alexandru în beneficiul lui Dermenji Marina suma de 400000 lei cu titlu de prejudiciu moral;

În rest s-au menținut dispozițiile sentinței.

7.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Zatic Alexandru încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal – „încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.”

În continuare, instanța de apel analizând soluția primei instanțe referitor la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Zatic Alexandru, a atestat că prima instanță și-a motivat soluția referitor la modalitatea de executare a pedepsei în baza aceluiași circumstanțe care au fost reținute și la individualizarea pedepsei principale. În sensul legii, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța de judecată trebuie să de-a o motivare suplimentară din care considerente a concluzionat că nu este rațional ca inculpatul să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizând condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

În acest sens, instanța de apel reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei stabilite la art. 75 Cod penal, din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal se califică ca infracțiune „gravă” și ținând cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei prevăzute de norma penală, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, atestă că inculpatului Zatic Alexandru recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal este echitabilă aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

La individualizarea pedepsei penale, în conformitate cu prevederile art. 75 Cod Penal, instanța de apel a reținut că, inculpatul Zatic Alexandru a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, anterior nu a fost judecat, a restituit prejudiciul material, iar în baza acestor circumstanțe, instanța de apel a dispus aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

În ceea ce privește individualizarea pedepsei, sub aspectul executării acesteia, instanța de apel a notat că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Astfel, la individualizarea pedepsei penale, sub aspectul modalității de executare instanța de apel a ținut cont de consecințele survenite (decesul unui copil), modalitatea de săvârșire a acesteia (accident săvârșit în localitate, pe trecerea de pietoni, în

apropierea școlii), cât și rezonanța infracțiunii în societate.

În contextul celor reflectate supra, instanța de apel, reieșind din scopul pedepsei penale, restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane și ținând cont de circumstanțele cauzei, de urmările prejudiciabile cauzate a dispus executarea reală a pedepsei penale sub formă de închisoare, în penitenciar de tip deschis.

În ceea ce privește latura civilă, instanța de apel a conchis că victima a fost fiica reclamantei, că într-adevăr suferințele psihice cauzate în urma pierderii unui copil sunt incomensurabile, orice sumă de bani neputând duce la refacerea integrală a stării psihice și stării de existență generală a reclamantei, în forma existentă până la evenimentele din 17 decembrie 2019.

În acest sens, instanța de apel a apreciat că suma stabilită de prima instanță în cuantum de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral nu este echitabilă, deoarece nu a fost evaluat în deplină măsură consecințele negative suferite de reclamanta în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele comiterii acestei infracțiuni, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

Astfel, instanța de apel a constatat că, în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului Zatic Alexandru succesorului legal al părții vătămate, Dermenji Marina i-au fost cauzate suferințe psihice incomensurabile, ea fiind mama victimei Dermenji Elizaveta, respectiv, suferințele psihice cauzate succesorului legal al părții vătămate nu pot fi cuantificate, orice sumă de bani neputând duce la refacerea integrală a integrității fizice și psihice a acesteia, din aceste considerente, instanța de apel a considerat că, stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 400 000 lei este una justă și echitabilă, ca urmare a evenimentelor care au produs suferințe psihice incomensurabile și care în esență sunt de natură perpetuă.

8. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11), 15), 16) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea totală a deciziei instanței de apel din 24.10.2022, cu dispunere rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând:

- instanța de apel a comis o eroare de drept în privința individualizării pedepsei și anume prin faptul că acestea nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75, Cod Penal în coroborare cu art. 364¹ Cod de procedură penală, aplicându-i lui Zatic Alexandru o pedeapsă inequitabilă, prea aspră;

- instanța de apel a comis o eroare de drept la individualizarea pedepsei prin faptul că nu a apreciat că Zatic Alexandru este pentru prima dată supus răspunderii penale, a comis o infracțiune din imprudență, a recunoscut vina integral și s-a căit sincer de cele comise;

- inculpatul a recunoscut vina în comiterea faptelor ce i se încredințează integral,

solicitând examinarea cauzei în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai, la evidență la medicul narcolog nu se află, la evidența medicului psihiatru nu se află, duce un mod de trai civilizat, anterior nu a fost judecat, se căiește sincer de cele comise, a cooperat activ cu organele de urmărire penală, mai mult ca atât s-a manifestat pentru achitarea prejudiciului părții vătămate, fapt ce denotă, că inculpatul a realizat gravitatea faptelor și pericolul social al acțiunilor sale, or în privința lui Zatic Alexandru nu au fost reținute careva circumstanțe agravante;

- conform informației prezentate de șeful Centrului de Sănătate Țipala, Cebanica L. din 11.01.2023, Zatic Alexandru suferă de Colită cronicăspastică, Coprostază, s-m subocluziv, pancreatită cronică, colecistită cronică calculoasă, gastrită eritematoasă pentru care a urmat tratament staționar de la 23.06 până la 03.07.2020, se află la evidența BCVC Encefalopatie discirculatoriemixtă. Disfuncție vegetativă suprasegmentară cu s-m asteno depresiv; soția acestuia Zatic Clavdia de asemenea este grav bolnavă, iar cu puțin timp în urmă, o perioadă s-a aflat în comă. Ultima se află la evidența medicului de familie cu diagnoza hipertensiune arterială gr. III risc adițional foarte înalt, BCV, incefalopatie discirculatorie mixtă (ateroscliroza, hipertensiune, AVC hemoragie 01.11.2014 în sistemul ACM stânga (hematom intracerebral cu erupere în sistemul ventricular, tamponare ventriculară). Hemipareza severa pe dreapta. La 06.11.2019-13.11.2019 Zatic Clavdia a urmat tratament în secția gastrochirurgie cu diagnoza: gastrita hemoragică acută, gastropatie eroziv hemoragică, hernie diafragmală. Tot în acest răspuns mai este indicat faptul că, la moment starea cet. Zatic Alexandru și Clavdia se califică ca grav-mediu și la moment, necesită tratament și supraveghere permanentă.

9. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil cu menținerea deciziei instanței de apel, motivând prin faptul că, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod

de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11), 15), 16) Cod de procedură penală, însă nu descrie în fapt esența fiecărei pretinsei încălcări.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal constată că, deși recurentul indică temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11), 15), 16) Cod de procedură penală, acesta a adus argumente doar în susținerea temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală indicând că instanța de apel la individualizarea pedepsei inculpatului a comis o eroare de drept, în rest, recurentul s-a limitat doar la indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 11), 15), 16) Cod de procedură penală, fără a aduce careva argumente în susținerea acestor temeiuri.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că *sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale* și argumentele în susținerea acestui temei, Colegiul penal menționează că sunt declarative, deoarece în urma examinării materialelor cauzei a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția privind modul de executare a pedepsei, a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal și totodată a ținut cont și de criteriile de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 75 Cod penal, a luat corect în considerare, gravitatea infracțiunii săvârșite, faptul că inculpatul Zatic Alexandru a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, anterior nu a fost judecat, a restituit prejudiciul material. La fel, Colegiul penal reține că instanța de apel corect a ținut cont și de consecințele grave survenite (decesul unui copil), modalitatea de săvârșire a acesteia (accident săvârșit în localitate, pe trecerea de pietoni, în apropierea școlii), cât și rezonanța infracțiunii în societate.

Cu referire la criticile recurentului, invocate prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate aceste critici și acestea reprezintă opinia subiectivă a recurentului față de aceleași circumstanțe apreciate în speță de instanța de apel, or, instanța de apel în decizie (vol.II, f.d. 96 – 101), și-a argumentat detaliat soluția în partea individualizării pedepsei și modului de executare a acesteia, stabilind inculpatului pedeapsa de 2 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip deschis.

Mai mult, Colegiul penal statuează că, o pedeapsă prea blândă va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua

încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În acest sens, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul. Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Din aceste considerente, Colegiul penal analizând materialele cauzei, consideră că nu identifică temeiuri justificative de a interveni în hotărârea judecătorească a instanței de apel, aceasta fiind legală și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal conchide că, instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția privind modul de executare a pedepsei, a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, a luat corect în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, consecințele survenite, modalitatea de săvârșire a acesteia cât și rezonanța infracțiunii în societate, motivare pe care Colegiul penal o consideră corectă și o însușește, ce este conform practicii CtEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Colegiul penal statuează că în cadrul condițiilor suspendării executării pedepsei penale cu închisoare, persoana inculpatului este apreciată sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă acesta se poate corecta fără executarea reală a pedepsei.

Cât ține de argumentele precum că starea lui Zatic Alexandru și Clavdia se califică ca grav-mediă, Colegiul penal menționează că în cazul în care starea inculpatului se va agrava și va deveni imposibilă executarea pedepsei penale aplicate cu închisoare de tip deschis, inculpatul va avea o posibilitate de a înainta o cerere în baza art. 469 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, judecătorului de instrucție la etapa de executare a pedepsei aplicate.

11. Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil

necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

12. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui **Zatic Alexandru XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 05 iulie 2023.

Președinte

Anatolie Țurcan

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie